

СУСПІЛЬСТВО

Радіодиктант під обстрілами. Українська мова проти тези Путіна про «один народ»

Петро Кагуй

27 жовтня 2026, 21:58

Радіодиктант 27 жовтня 2026 року писали всі: від військових і міністрів до священників, дипломатів і біженців за кордоном

У День української писемності та мови, 27 жовтня, під звуки повітряної тривоги і після нічної атаки російських ракет та дронів українці вкотре взяли в руки ручки. Вони написали 27-й Радіодиктант національної єдності – «Лист, який не закінчується». Розповідаємо, як це відбувалося.

У ніч на 27 жовтня Росія [атакувала українські міста і Київ](#) балістикою та сотнями дронів, за [даними](#) Повітряних сил ЗСУ, головною ціллю російської армії був Київ.

А об 11:00 українці сіли писати щорічний, вже 27-й **Радіодиктант національної єдності**. Долучитися до радіодиктанту можна було через **«Українське радіо»**, **«Радіо Культура»**, телеканал **«Суспільне Культура»** та цифрові платформи.

Як це було

Текст **«Лист, який не закінчується»** написав письменник і ветеран війни **Артур Дронь**. Уперше в історії диктант читали двоє: вчитель **Артур Пройдаков** і співачка та волонтерка **Даша Астаф'єва**. Під час акції збирали кошти на проєкт **«Дронопад»** фонду **«Повернись живим»**.

За словами Дроня, він хотів, щоб це був справжній лист, який усі пишуть одночасно, кожен до свого найважливішого адресата.

Організатори просили не нехтувати тривогою й іти в укриття. Тому багато хто писав диктант під землею. Так, у **Звягелі на Житомирщині** в укритті Палацу культури zareestruvalisia 100 учасників.

«Хартія Хаб» oblashtuvала локації в укриттях у **Києві, Львові, Дніпрі, Полтаві, Харкові та Івано-Франківську**. У **Берестинській громаді на Харківщині** pisali понад дві тисячі людей: 468 працівників, 1374 учні та 276 батьків.

У **Харкові** текст pisali в метрошколі, територіальному центрі, бібліотеках і філармонії. Військові pisali на позиціях: про це повідомили оперативне командування «Захід», кілька бригад і прикордонники. До написання радіодиктанту doluchilisja міністерка культури **Тетяна Бережна** та відомі артисти.

mincult.gov.ua (Creative Commons)

Очільниця Міністерства культури Тетяна Бережна (посередині на передньому плані) під час Радіодиктанту національної єдності, 27 жовтня 2026 року

Цього року уперше спільне написання радіодиктанту організували в **Центрах єдності українців у Берліні, Стокгольмі та Празі.**

Зокрема, у Берліні разом із українцями диктант написав посол України у ФРН **Олексій Makeєв**, а у Стокгольмі – посол України в Королівстві Швеція **Світлана Заліщук.**

«Ми це зробили! Сто років не писав диктантів», – зазначив у фейсбуці ветеран російсько-української війни, поет **Влад Петраш.**

Загальну кількість учасників цьогорічної акції ще не називали. Роботи на перевірку приймають до 11:00 29 жовтня, тоді ж опублікують офіційний текст. Результати зазвичай з'являються за кілька тижнів.

Під час написання Радіодиктанту національної єдності, 27 жовтня 2026 року

Чому це важливо

Яке значення має Диктант національної єдності, особливо під час нинішньої війни? Із цим запитанням Радіо Свобода звернулося до професорки **Лариси Масенко**, провідної наукової співробітниці Інституту української мови НАН України.

«Диктант національної єдності – це дуже гарна наша традиція, яка об'єднує всіх українців навколо мови, в тому числі й тих, які через війну були змушені виїхати за межі України. Диктант пишуть у багатьох країнах, там, де є українці. І не тільки українців», – наголошує вона.

І додає: «У час війни чимало іноземців зацікавились Україною, українською мовою. Їх вражає не тільки наша мовна стійкість, а взагалі стійкість. Те, що ми вже п'ятий рік у широкомасштабній війні чинимо опір оцій жакливій російській агресії. І це викликає велику повагу, інтерес. В тому числі інтерес до мови».

«Зараз закривається багато центрів російської мови за кордоном, а відкриваються центри української мови і чимало іноземців уже цікавляться українською мовою і вчать її. І наші викладачі з Києво-Могилянської академії уже викладають українську мову як іноземну іноземцям. Думаю, що ті іноземці, які вже вивчили

українську мову, теж долучились до написання диктанту», – зауважує відома мовознавиця.

Про твердження Путіна про «один народ»

Лариса Масенко також зазначає, що твердження очільник РФ **Володимира Путіна** про «один народ», яке він весь час повторює, є абсолютно хибним, а доказом цього якраз є і сама українська мова.

Вона називає «абсурдною теорією», яку свого часу висунув російський мовознавець Олексій Шахматов і котра стала «канонічною» в часи СРСР.

Суть тієї теорії: після розпаду праслов'янської єдності у 6-7 століттях утворились окремо західнослов'янські мови, південнослов'янські, а от східні слов'яни буцім-то були разом, мали спільну мову. І нібито лише в 14-му столітті виокремлюються російська, українська та білоруська мови.

«Ну, це абсолютно абсурдна теорія була. Хоча в радянський час вона стала канонічною, – наголошує Лариса Масенко. – А чому вона стала канонічною? Тому що на її основі, використовуючи цю хибну теорію, Росія привласнила нашу історію. Тобто відбулась крадіжка, адже в Росії історію Російської імперії ведуть від Київської Русі. Але це була наша, потужна середньовічна держава, Московії ще не було взагалі».

І зазначає:

«В давніх документах часів нашої Київської Русі чимало рис української мови. Це зараз вважається навіть українською версією старослов'янської мови».

Лариса Масенко звертає увагу на працю професора **Віктора Мойсієнка** і польської дослідниці **Йоанни Гетки**, які у 2024 році видали у Варшаві книжку «Спочатку було слово. Від мовного узусу – до літературної норми (Нарис історії української літературної мови)».

«Ці вчені провели дослідження на дуже багатьох, на сотнях прикладів з давніх писемних пам'яток наших з 11–14 століть. Вони довели, що в той час було вже багато українських, власне, рис, рис української мови. Тому можна цю старослов'янську мову, якою писали на теренах Русі, вже вважати українською версією старослов'янської мови. Тоді як російська мова виникла значно пізніше. Тобто оця теза Путіна про «один народ» абсолютно хибна. Вона базується на історичній крадіжці», – наголошує Масенко.

Не просто перевірка грамотності

Радіодиктант давно переріс формат звичайної перевірки грамотності. Він став ритуалом національного самовизначення. У часи, коли на кону стоїть саме право на існування української нації, мова стала для багатьох символом опору.

Бо національна ідентичність живе не лише в деклараціях і гучних словах. Вона живе в щоденному виборі – у мові, якою українці думають, говорять, навчають дітей і пишуть листи одне одному.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

10 фактів про українську мову за Юрієм Шевельовим

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Таємниці графіті Софії Київської. Мова періоду України-Русі

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Хочеш захистити Україну, говори українською – професор і військовий Віктор Мойсієнко

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Мова часів України-Русі. Що про неї відомо та як її досліджують?

Петро Кагуй

На Радіо Свобода працює з серпня 1994 року. Останнім часом виконує функції вебредактора. Закінчив історичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка.

Україна

Політика

Культура

Суспільство

Війна